

İZMİR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA  
Dosya No: 2010/86507

Mükarar dosya numarası yazılı soruştur-  
manızda, "avukat" sıfatından ötürü dosyama  
incelenmek üzere tarafıma sunulmasını  
talep ederim. 04.01.2011

Av. Adnan ÖZDEMİR  
A. Ö. ÖZDEMİR

Yasa ve Yönetmelikte bahsolunan  
"avukat" değil, "müdafi" ve "vekil" tanımı-  
larıdır.

Müdafi veya vekil olma, Avukatın, veka-  
letname olma ya da Barodun görevlendir-  
mesi nedeniyle belirli bir statüye geçme  
anlamındadır.

Belirtilen nedenle, salt "Avukat" olmanın  
soruşturma aşamasının gizliliği nedeniyle  
evrak üzerinde inceleme yetkisi vermeyeceği  
açık olduğundan;

Talebin reddine, itiraz yolu açık olmak  
üzere karar verildi.

C. Saucis, 28228



T.C.  
İZMİR

16. SULH CEZA MAHKEMESİ

DEĞİŞİK İŞ KARAR  
KABUL

DEĞİŞİK İŞ NO : 2011/79

HAKİM : HALİT UYSAL 38382  
KATİP : NECATTİN İNCE 67948

Muteriz Av.Adnan Özdemir'in 11/01/2011 tarihli İzmir C. Başsavcılığının, soruşturma aşamasının gizliliği gerekçe gösterilerek evrak üzerinde inceleme yetkisi verilmeyen 2010/86507 sayılı soruşturma dosyasının kendisinin avukat olması sıfatıyla incelemeye sunulmasına karar verilmesi talepli dilekçesi incelenmekle;

**GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:**

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 46. maddesinin 2.fıkrasında "avukat ve stajyer, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir.Bu inceleme isteginin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur" hükmü yer almaktadır. Bu hükmü göre 1136 sayılı Yasanın 46'ncı maddesinde düzenlenen bu hükmün, savcılık dosyalarına teşmil edilmediği görülmektedir. Ancak bu maddedeki incelemenin dava ve icra dosyaları için geçerli olduğu, soruşturma dosyaları için geçerli olmadığı ve 5271 Ceza Muhakemeleri Kanununun 157. Maddesi olan "Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir" hükmünce soruşturma dosyalarının esasen gizli olduğu anlaşılmaktadır. Gizliliğin amacı, suçun işlenmesinden kamu davası açılıncaya kadar geçen sürede şüpheli veya şüphelilerin hızlı ve doğru bir şekilde tespiti, firarların önlenmesi, suçla ilgili delillerin toplanması ve kamu davasının temelini teşkil eden hazırlık soruşturmasının eksiksiz yapılmasıdır.

Müdafinin dosyayı inceleme yetkisi başlıklı 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 153.maddesine göre "(1) Müdafî, soruşturma evresinde dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabilir. " hükmü uyarınca avukatın şüpheli ve sanık bakımından müdafî, katılan bakımından ise vekil olarak adlandırılmıştır. Ceza Muhakemesi yasasına göre müdafî, şüpheli veya sanığın ceza muhakemesinde savunmasını yapan avukatı, vekil ise katılan, suçtan zarar gören veya malen sorumlu kişiyi ceza muhakemesinde temsil eden avukatı ifade eder.

5271 sayılı CMK'nın 153'üncü maddesinde müdafinin dosya inceleme ve dosyadan örnek alabilme hakkı düzenlenmiştir. Halbuki müdafii olmadan sadece avukat sıfatıyla soruşturma dosyasını inceleme ile ilgili her hangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Soruşturmanın gizliliği 5271 sayılı Yasanın 157'nci maddesi uyarınca temel ilke olmakla birlikte, kimi hallerde Cumhuriyet savcısının talebi ile sulh ceza hakiminin kararı ile dosya ile ilgili kısıtlamanın getirilebileceği 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 153/2. maddesi olan "Müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine, sulh ceza hakiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir." hükmüyle öngörülmektedir.

Cumhuriyet Başsavcılıkları ve Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri kalem hizmetlerinin yürütülmesi usul ve esaslarını belirlemek amacıyla çıkartılan Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin "soruşturma evrakının incelenmesi" maddesi 45. maddesinin ikinci fıkrasında müdafinin soruşturma evresinde soruşturmanın gizliliğini tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme yazısı veya vekaletname ibraz ederek



soruşturma evrakı içeriğini inceleyebileceği, üçüncü fıkrasında mağdur veya şikayetçinin vekilinin soruşturma evresinde soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla görevlendirme belgesi veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakının içeriğini inceleyebileceği öngörülmüştür.

Müdafilik sıfatı şüphelinin avukatı müdafî olarak kabul ettiğini bildirdiği anda kazanılan ve başkaca hiçbir usul ve merasime gerek olmayan bir sıfattır. Yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı temsil eden avukatlık mesleğinin icrasında dosya incelemek günlük bir uğraş olup avukatların dosya incelemelerinin kimi zorlaştırıcı şartlara bağlanması, avukatların her gün bu sorunla yüz yüze gelmeleri anlamına gelecektir. Savunma hakkı kutsaldır ve adil yargılanma hakkının temel unsurudur. Savunma hakkının sınırlarını da ancak yasa hükümleri çizer. Uygulama ile bu hakkın sınırları çizilemez. Bu bağlamda müdafî, vekaletname aranmaksızın soruşturma ve kovuşturma evresinin her aşamasında, tüm evrakı inceleyebilir, örnek alabilir, şüpheli veya sanıkla görüşebilir, ifade ve sorguda bulunabilir, her türlü hukuki yardımı yapabilir. Soruşturmanın her aşamasında müdafîin, şüphelinin yanında bulunması bir hak olarak tanıdığına göre, müdafîin dosyayı incelemeyi hukuki yardımda bulunamayacağı açıktır. Bu nedenle, avukatlardan biri, onbinlerce dosya arasından, belli bir dosya numarasını ve dosyanın taraflarını belirtmek suretiyle bir soruşturma dosyasını incelemek için başvuruyorsa, artık incelemeyi talep eden avukatın o dosyanın tarafları ile ilgisinin bulunduğu kabul etmek ve güvenmek gerekir. Dosyanın incelenmesi konusunda kısıtlama yoksa Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Ceza Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik' in 45. maddesinin son fıkrasında "Soruşturma evrakı soruşturmayı geciktirmemek kaydıyla Cumhuriyet savcısı huzurunda incelenir."

Avukatlık Kanunu 2. Maddeye göre: "Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder. Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır." denilerek kanunun özünde avukatlara dosya inceleme yetkisi verildiği görülmektedir.

Avukatlık Kanunu 34. maddeye göre: "Avukatlar, yüklenildikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler." Avukatlık Kanununun 57. Maddesi olan "Görev Sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır" hükmüyle hakimlik ile eş tutulan Avukatlık bir güven mesleğidir. Bu nedenle, gerek Avukatlık Kanunu gerekse Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kuralları, avukatı, etik ve mesleki sorumlulukları bakımından sıkı denetime almıştır. Yasa koyucu avukata güvenisizliği düşünmemiş, avukat olmayı sıkı koşullara bağlamış, mesleki yetkilerin kötüye kullanılması durumunu ise ağır şekilde cezalandırmıştır. Avukatın her incelediği dosyada vekalet sunmasının mümkün olmadığı, dosyayı inceledikten sonra çeşitli sebeplerden dolayı vekalet almaktan vazgeçebileceği, avukat almayacağı bir dava için vekalet sunarsa taraflara boş yere masraf yaptıracağı ve işlenemeyen bir iş için avukatın hukukun sorumlu olacağı ve gereksiz bir vergi yükümlülüğü altına girerek mağdur olacağı, Türkiye Barolar Birliği'nin her yıl yayımlanmış olduğu tarifeye göre avukat danışma hizmeti dosya inceleme, dilekçe yazma, vekaletle dava alma v.s hizmetlerin ayrı ayrı ücrette

tabi olduğu, bu açıdan bakıldığında savcılığın red işleminin avukatın çalışma hak ve özgürlüğünü kısıtladığı düşünülmektedir.

Her avukat, vekalet sunmaya gerek duyulmadan, gizlilik kararı verilmemiş soruşturma ve kovuşturma dosyalarını inceleme hak ve yetkisine sahip bulunmaktadır. İnceleyen avukattan kimlik sorulması ve talebin yazılı olarak alınması her zaman mümkün olup bu konuda yasal bir kısıtlama bulunmamaktadır. Dolayısıyla, hakkında gizlilik kararı verilmemiş, Avukatlık Kanunu 2. maddesindeki deyimle, Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bir kısıtlaması bulunmayan (hakkında gizlilik kararı verilmemiş) soruşturma dosyasının incelenmesinin kısıtlanmasına yasal olarak olanak yoktur. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 153/2. maddesine göre "Müdafinin dosya içeriğini incelemesi veya belgelerden örnek alması, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine, sulh ceza hakiminin kararıyla bu yetkisi kısıtlanabilir." hükmü uyarınca her ne kadar dosya inceleme talebinde bulunan Avukat Adnan Özdemir'in müdafii olduğuna dair görevlendirme yazısı veya vekaletname ibraz etmemiş ise de dosyayı inceleme isteminin soruşturmanın güvenliğini tehlikeye sokmayacağı, çünkü soruşturmanın güvenliğini tehlikeye sokma durumunda savcının, Sulh Ceza Mahkemesinden gizlilik kararı alması gerektiği, ancak Savcılığın böyle bir gizlilik kararı talebinde bulunmadığı, bu nedenlerle Mahkememizce anayasanın 36. maddesinde yer alan hak arama hürriyeti, İnsan hakları Avrupa Sözleşmesinin 6. Maddesinde yer alan adil yargılanma hakkı, Avukatlık kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanununa bağlı olarak avukatın, soruşturma dosyasını "gizlilik kararı yoksa" vekalet koymadan incelemek hakkına sahip olduğu kanaatine varıldığından muterizin itirazının kabulüne karar vermek gerekmiştir.

**HÜKÜM:** Yukarıya açıklanan nedenlerle;

1-Muterizin avukatı sıfatıyla İzmir C. Başsavcılığının 2010/86507 sayılı soruşturma dosyasının incelenmesine karar verilmesi talebinin hukuka uygun olduğu kanaatine varıldığından talebin **KABULÜNE**,

2- Kararın taraflara tebliğine,

Evrak üzerinde yapılan inceleme sonucunda itirazı kabil olmak üzere karar verildi. İtiraz süresinin 7 gün olduğu, İzmir Asliye Ceza Mahkemesine dilekçe ya da zabıt katibine yapılacak beyan ile itiraz edilebileceği belirtildi. 17/01/2011

Katip 67946

Hakim 28382